

prima instanță: V. Chisilița

dosarul nr. 2ra-54/18

instanța de apel: A. Bostan, Gr. Dașchevici, V. Negru

Î N C H E I E R E

17 ianuarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul Oleg Sternioală

Judecătorii

Iurie Bejenaru, Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Ministerul Justiției,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Veaceslav Popa împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii Primăria municipiului Chișinău și executorul judecătoresc Anatolie Bănărescu cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 20 iunie 2017 prin care a fost admis apelul declarat de către Veaceslav Popa, casată hotărârea Judecătoriei Buiucani, municipiul Chișinău din 07 decembrie 2016 și emisă o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii,

c o n s t a t ă :

La data de 09 septembrie 2016, Veaceslav Popa a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii Primăria municipiului Chișinău și executorul judecătoresc Anatolie Bănărescu cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 26 august 2015 a fost anulată dispoziția nr. 257/4-dc din 11 iulie 2013 „Cu privire la acordarea concediului anual de odihnă și încetarea raporturilor de serviciu, prin demisie, ale lui Veaceslav Popa”, în partea încetării raporturilor de serviciu prin demisie, a fost restabilit în funcția de specialist principal în cadrul Direcției asistență juridică a Primăriei mun. Chișinău și a fost încasat din contul Primăriei mun. Chișinău în beneficiul său despăgubiri în sumă de 104 692 lei pentru perioada lipsei forțate de la serviciu, începând cu 09 septembrie 2013 până la 26 august 2015 și despăgubiri morale în sumă de 13 365 lei, echivalentă cu trei salarii medii lunare, precum și a fost obligată Primăria mun. Chișinău să efectueze rectificările ce rezultă din hotărâre în carnetul său de muncă.

Menționează că, la data de 26 august 2015, prin încheierea nr. 056-609/2015 a fost intentat procesul de executare a hotărârii enunțate, cu executare imediată în

partea restabilirii la locul de muncă și achitarea unui salariu mediu în sumă de 4455 lei.

Invocă că, la data de 21 decembrie 2015, a depus spre executare hotărârea în partea încasării din contul Primăriei mun. Chișinău a despăgubirii pentru lipsa forțată de la serviciu în sumă de 104 692 lei și a despăgubirii morale în sumă de 13365 lei, iar la data de 25 august 2016 executorul judecătoresc i-a comunicat că, sumele solicitate au fost transferate în contul executorului judecătoresc de către Trezoreria Teritorială Chișinău - bugetul municipiului, în rezultatul înaintării repetate a ordinului de incasare din 10 august 2016.

Sușține că, în rest, hotărârea Judecătoriei Centru din 26 august 2015 nu a fost executată, nici până la momentul depunerii prezentei cererii de chemare în judecată.

Consideră că, prin neexecutarea continuă a hotărârii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 26 august 2015 i se încalcă dreptul garantat de art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, - executarea într-un termen rezonabil a hotărârii, mai mult, nu poate beneficia de sursele financiare încasate conform hotărârii irevocabile, încălcându-i-se, dreptul de proprietate prevăzut în art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenție.

Invocă că, termenul neexecutării hotărârii judecătorești este de 12 luni și 12 zile, perioadă în care a fost supus unui tratament discriminatoriu, suportând prejudicii materiale și morale.

Afirmă că, ca rezultat al întârzierii plății sumelor datorate nu a avut posibilitatea de a se folosi de banii adjudecați, astfel, cauzându-i un prejudiciu material, estimat conform prevederilor art. 619 din Codul civil.

Solicită constatarea faptului violării drepturilor sale prevăzute de art. 6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenție, și încasarea din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul său suma de 600 Euro, cu titlu de prejudiciu moral, precum și a prejudiciului material calculat conform prevederilor art. 619 din Codul civil.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 07 decembrie 2016 acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Respingând acțiunea prima instanță și-a argumentat concluzia prin faptul că, executorul judecătoresc implicat în procedura de executare a acționat în strictă conformitate cu prevederile legale și conform procedurii, având un rol activ în încercările de executare a hotărârii, astfel, nu se constată încălcarea procedurii de executare și nerespectarea termenului rezonabil de executare a hotărârii judecătorești.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 20 iunie 2017 a fost admis apelul declarat de către Veaceslav Popa, casată hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost admisă parțial și a fost constatat faptul încălcării dreptului lui Veaceslav Popa la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și a fost încasat din bugetul de stat în beneficiul lui Veaceslav Popa, suma de 12 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral. În rest acțiunea a fost respinsă.

Instanța de apel și-a argumentat soluția constatând faptul că, în speță a avut loc o încălcare a dreptului lui Veaceslav Popa la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești în partea încasării despăgubirilor pentru lipsa forțată de la serviciu și celor morale, care a fost executată abea la 10 august 2016, cu întârziere de 11 luni și 15 zile, precum și în partea restabilirii în funcție, executată la 19 septembrie 2016, cu întârziere de 12 luni și 12 zile.

Instanța de apel, ca urmare a constatării încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, a încasat din bugetul de stat în beneficiul lui Veaceslav Popa, suma de 12 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral, indicând că, acest quantum ar constitui o satisfacție echitabilă a prejudiciului cauzat acestuia ca rezultat al neexecutării în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Respingând cerința cu privire la repararea prejudiciului material, instanța de apel și-a argumentat concluzia prin faptul că, aceasta reprezintă dobânda de întârziere la plata salarială, sumă care nu poate fi încasată în temeiul Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 cu privire la repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, deoarece aceasta nu constituie un instrument pentru încasarea din contul statului a sumelor adjudecate printr-un document, ci servește drept temei doar pentru repararea prejudiciului pentru neexecutarea în termen rezonabil a unei hotărâri judecătorești.

La data de 31 octombrie 2017, Ministerul Justiției a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat că, nu este de acord cu decizia instanței de apel, deoarece au fost aplicate eronat normele de drept material și, anume, a fost interpretată în mod eronat legea și au fost apreciate arbitrar probele.

Menționează că, prevederile Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 cu privire la repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, nu acordă în mod automat dreptul la încasarea prejudiciului atât material, cât și moral, în lipsa dovezilor că persoana a suferit un prejudiciu în urma încălcării dreptului garantat de lege.

Respectiv, în anumite situații, acordarea de satisfacții pecuniare/bănești nu constituie o regulă generală dar este o excepție de la această regulă, or, conform prevederilor art. 5 al Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011, simpla constatare a încălcării dreptului reprezintă prin sine o satisfacție echitabilă pentru repararea prejudiciului moral.

De asemenea, invocă că, la acordarea sumei de bani cu titlu de prejudiciu moral, instanțele de judecată urmau să ia în considerație natura dreptului lezat, complexitatea cauzei, vârsta reclamantului-intimatului, perioada pe parcursul căreia hotărârea nu a fost executată, precum și faptul că, anterior restabilirii, reclamantul-intimat nu a fost lipsit de dreptul de a munci și de a primi salariu.

Astfel, consideră că, suma acordată ca despăgubire morală este exagerată și neechitabilă suferințelor pretinse că ar fi fost suportate, mai mult, aceasta

reprezintă o dublă încasare a prejudiciului moral pentru aceeași acțiune a debitorului procedurii de executare.

Mai invocă că, instanțele de judecată la soluționarea cauzei au apreciat arbitrar raportul motivat prezentat de către executorul judecătoresc.

Prin referința depusă la data de 19 decembrie 2017 Veaceslav Popa a solicitat declararea recursului ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul a fost depus în termen, or, din materialele cauzei nu poate fi stabilită cu certitudine momentul comunicării deciziei contestate pentru a determina respectarea termenului de declarare a recursului.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4);

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către Ministerul Justiției nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recursuri nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de către Ministerul Justiției, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Ministerul Justiției ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Ministerul Justiției se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic